

Stanowisko
dotyczące Apelu Okręgowych Izb Pielęgniarek i Położnych
w sprawie określenia warunków tworzenia kierowniczych stanowisk
pielęgniarskich i położniczych

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* (Dz. U. 2013 r. poz. 217) w art. 49 wskazuje, iż w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą przeprowadza się konkurs na stanowiska: kierownika; zastępcy kierownika, w przypadku gdy kierownik nie jest lekarzem; ordynatora; naczelną pielęgniarką lub przełożoną pielęgniarek; pielęgniarki oddziałowej.

Na podstawie delegacji ustawowej, o której mowa w art. 49 ust. 8 ww. ustawy, Minister Zdrowia wydał rozporządzenie z dnia 6 lutego 2012 r. *w sprawie sposobu przeprowadzania konkursu na niektóre stanowiska kierownicze w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą* (Dz. U. poz.182).

Natomiast w Taryfikatorze kwalifikacyjnym, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. *w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami* (Dz. U. Nr 151, poz. 896), szczegółowo określono kwalifikacje wymagane od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami.

Otóż, przepis art. 49 ww. ustawy odnosi się tylko do podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami i reguluje sposób obsady stanowisk w drodze konkursu, enumeratywnie wymienionych w ust. 1 tego przepisu. Zgodnie z art. 49 ust. 2 ww. ustawy konkurs na stanowisko kierownika oraz zastępcy kierownika podmiotu ogłasza podmiot tworzący, a na pozostałe stanowiska – kierownik. Z unormowań zawartych w powyższym przepisie wynika, że podmiotom odpowiedzialnym za dokonanie obsady stanowisk wskazanych w art. 49 ust. 1 ww. ustawy nie pozostawiono swobody w wyborze osoby, i tym samym zatrudnienia tych osób bez przeprowadzenia konkursu.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na treść art. 42 ust. 1 ww. ustawy, który przewiduje, iż ustrój podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą oraz inne sprawy dotyczące jego funkcjonowania nieuregulowane w ustawie, określa statut. W związku z tym, określenie rodzajów poszczególnych stanowisk, o których mowa w art. 49 ust. 1 ww. ustawy może być również przedmiotem regulacji statutowej.

Niemniej jednak, statut podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą nie może odmiennie regulować spraw odrębnie unormowanych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Samodzielność aktu wewnętrznego w zakresie kształtowania ustroju i struktury organizacyjnej danego podmiotu obejmuje zatem wyłącznie sprawy nieuregulowane w ustawie. Natomiast ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, jak i ww. rozporządzenie przewidują określone elementy ustroju działania podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami, w tym w szczególności obsadę stanowiska *naczelną pielęgniarką lub przełożoną pielęgniarek*, precyzując dodatkowo warunki, jakie muszą spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach.

Orzecznictwo sądów administracyjnych wskazuje, że stanowisko *naczelną pielęgniarką lub przełożoną pielęgniarek* w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą jest obligatoryjne. Zgodnie z wyrokiem WSA w Gliwicach z dnia 15 października 2010 r. (sygn.: IV Sa/GI 519/10) powoływanie osób na stanowiska *naczelną pielęgniarką lub przełożoną pielęgniarką*, o których mowa w art. 44a ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z 1991 r. o zakładach opieki

zdrowotnej (obecnie w art. 49 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej), wymaga przeprowadzenia konkursu. W związku z tym, jeżeli w akcie wewnętrznym danego podmiotu) usunięto te stanowiska lub wprowadzono na ich miejsce inne stanowiska, dla obsadzenia których konkurs nie jest wymagany, to stanowi to „obejście” prawa. W ocenie sądu nie jest możliwe odejście od stanowisk określonych w ustawie i wprowadzenia stanowisk, które są sprecyzowane i wskazane w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorstwami. Ponadto Wojewódzki Sąd Administracyjny w sentencji wyroku przyjął tezę, iż: „możliwe jest wprowadzenie stanowisk przewidzianych w statucie szpitala, ale tylko i wyłącznie obok tych, które wymagane są przez ustawę”. Podobne stanowiska zostały przedstawione w innych wyrokach sądów administracyjnych (zobacz: wyrok WSA z dnia 18 stycznia 2011 r. sygn.: III SA/Kr 571/10, wyrok WSA z dnia 13 października 2009 r. sygn.: III SA.KR 265/09).

Należy zaznaczyć, że przepis art. 49 ust. 1 ww. ustawy nie określa stanowiska *sensu stricte* nazwanego jako: *dyrektor ds. pielęgniarstwa*, co nie oznacza, że kierownik danego podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami tego podmiotu, nie może utworzyć takiego stanowiska pracy. Istotne jest jednak to, że kierownik nie może np. poprzez zmianę statutu wprowadzić zmiany organizacyjnej, która powodowałaby zastąpienie stanowisk wybieranych w trybie konkursowym, wskazanym w art. 49 ust. 1 ww. ustawy przez inne stanowiska, którym odpowiadałyby te same obowiązki i uprawnienia (np. zastąpienie stanowiska *naczelnej pielęgniarki*, stanowiskiem *dyrektora ds. pielęgniarstwa*).

W doktrynie podkreśla się, że „że wszelkie działania mające na celu nieobsadzanie stanowisk wymienionych z nazwy w art. 49 ust. 1 ww. ustawy i zamieszczonych w regulaminie organizacyjnym, a w ich miejsce tworzenie - w zakresie merytorycznym tożsamym z tymi stanowiskami - inaczej nazwanych komórek organizacyjnych i innych stanowisk, będą stanowić próbę obejścia przepisów ww. ustawy”.

Natomiast, NSA w wyroku z dnia 27 sierpnia 2008r. (sygn. II OSK 666/08) stwierdził, że: „Skoro art. 44 ust. 1 ustawy wymaga, by stanowisko naczelnej pielęgniarki w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (poza wyjątkiem wskazanym w tym przepisie) obsadzane było w wyniku konkursu, a osoba ta powinna legitymować się określonym w Taryfikatorze kwalifikacyjnym wykształceniem i stażem pracy, to wykreślenie ze statutu tego stanowiska i zastąpienie go innym, nieprzewidzianym w przepisach, któremu miałyby być przypisane te same obowiązki i uprawnienia, jakie miała osoba zatrudniona na stanowisku naczelnej pielęgniarki w oczywisty sposób narusza obowiązujące przepisy i wykracza poza zakres spraw, które mogą być uregulowane w statucie (...)”.

Powyższy wyrok NSA, choć odnosił się do kwestii dotyczącej stanowisk konkursowych w okresie obowiązywania ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.), to dotyczy w tym samym zakresie uregulowań, o których mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o działalności leczniczej.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że statut podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą nie może określać poszczególnych stanowisk wybieranych w trybie konkursowym w sposób inny niż jest to uregulowane w art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o działalności leczniczej, gdyż nie może odmiennie regulować spraw unormowanych ww. ustawie. Swoboda podmiotów w zakresie kształtowania ustroju i struktury organizacyjnej podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą może obejmować wyłącznie sprawy nieuregulowane w ustawie, które również nie mogą być z tą ustawą sprzeczne.

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETA RZ STANU
Aleksander Soplński